

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Manolachi Serghei xxxxx, născut la xxxxx,
originar xxxxx și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.09.2015 – 14.10.2016;

Instanța de apel: 03.11.2016 – 30.05.2018;

Instanța de recurs: 26.07.2018 – 29.01.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Telenești din 14 octombrie 2016, Manolachi Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 6 (șase) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea în penitenciar de tip deschis.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de Vrabie Oleg privind repararea prejudiciul material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să se expună instanța în ordine civilă.

A fost admisă parțial acțiunea civilă în latura prejudiciului moral, fiind dispusă încasarea de la Manolachi Serghei în beneficiul lui Vrabie Oleg suma de 250000 (două sute cincizeci mii) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că inculpatul Manolachi Serghei, la 17 aprilie 2015, aproximativ la ora 03:30, conducând automobilul model „Opel Astra” cu xxxxx, fiind în stare de ebrietate produsă de alcool pe traseul republican M2, Chișinău-Soroca, în direcția or. Soroca, km 81, în localitatea Negureni, r-nul Telenești, avându-l în calitate de pasager pe cet. Vrabie Nicolae, care se afla pe bancheta din față a automobilului, ignorând prevederile cap. II pct. 10 alin. (1) lit. b), pct. 14 lit. a); pct. 34 alin. (2) lit. b), pct. 42 alin. (3); pct. 45 alin (1) al Regulamentului Circulației Rutiere, ca urmare brusc

a ieșit pe banda opusă carosabilului și creând o situație de accident s-a tamponat în autocamionul model „VOLVO”, cu xxxxx, condus de cet. Fuior Victor, care se deplasa regulamentar în direcția mun. Chișinău, în timp în care ultimul a încercat să evite tamponarea cu automobilul în cauză.

În rezultat, pasagerul Vrabie Nicolae, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 58 din 04.05.15, s-a ales cu leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, sub formă de fractură a osului zigomatic stâng, fractura mandibulei, fractura eschiloasă a oaselor nazale cu hemoragie internă, externă și aspirația sângelui în căile respiratorii; traumă închisă a toracelui cu fractura sternului și fracturi indirecte a coastelor 3-6 pe linia axilară anterioară stângă cu hemoragii în țesuturile moi; traumă închisă a abdomenului cu rupturi a ficatului și hemoperitoneum-500ml; fractura oaselor gambei drepte; plăgi pe față și gambă; excoriații pe față, trunchi și membre, care la aceeași dată, a decedat la spitalul raional Telenești.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, „*încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate*”.

3. Avocatul Bobeica Vasile în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimul să fie achitat, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor apelului a invocat, că potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 1225 din 03 august 2016 expertul a concluzionat, că dacă urma totală de frânare de 52,20 m a fost lăsată de autocamionul model „Volvo”, atunci acestei urme de frânare în condițiile accidentului rutier dat, îi corespunde viteza de deplasare aproximativ de 93 km/h. În momentul observării automobilului model „Opel Astra” cu n/î TL AE 359 ca obstacol pentru circulație, conducătorul autocamionului model „Volvo” cu n/î CT AJ 085 trebuie să se ghideze de cerințele art. 45 pct. 2 din Regulamentul Circulației Rutiere, și anume: în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Totodată, un oarecare impact nu urma să se producă în cazul în care șoferul autocamionului model „Volvo” cu xxxxx respecta exigențele regulamentului în ce privește viteza de deplasare în localitate, fiind constat de către expertiza sus-numită viteza de deplasare a acestuia, care constituie aproximativ 93 km/h, cu 63 km/h mai mult decât viteza regulamentară prevăzută de semnul de circulație din localitatea Negureni.

Consideră, că dacă se deplasa cu viteza regulamentară care era prevăzută de 30 km/h în localitatea Negureni r-nul Telenești, șoferul autocamionului model „Volvo” cu xxxxx dispunea de toate posibilitățile de a stopa autovehiculul, de a

evita impactul oprindu-se pe partea dreaptă a carosabilului, și nu virând la stânga pe contrasens contrar Regulamentului Circulației Rutiere.

Este de opinie că acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în baza art. 264¹ Cod penal, adică conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, nefiind întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 Cod penal.

3.1. În ședința instanței de apel avocatul Gligor Vadim în numele inculpatului a înaintat cerere, prin care a solicitat procurorului renunțarea integrală la învinuirea formulată lui Manolachi Serghei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, deoarece probele cercetate nu confirmă învinuirea adusă.

Apărătorul și-a motivat cerințele prin faptul, că potrivit raportului de expertiză nr. 836 din 19 octombrie 2017, conducătorul automobilului cu remorcă „Volvo” avea posibilitatea tehnică de a evita tamponarea cu automobilul „Opel Astra” condus de inculpatul Manolachi Serghei, prin frânare.

Totodată, conform aceleiași concluzii, nerespectarea limitei de viteză pe sectorul de drum dat de către conducătorul camionului „Volvo”, se află în legătură cauzală cu accidentul rutier produs, iar din punct de vedere tehnic, cauza accidentului rutier se exprimă prin selectarea necorectă a vitezei de deplasare și neaplicarea la timp a frânei de către conducătorul camionului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, a fost admis apelul, casată sentința cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Manolachi Serghei a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Acțiunea civilă înaintată de Vrabie Oleg a fost respinsă.

4.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut că concluzia primei instanțe, privind constatarea vinovăției lui Manolachi Serghei și că acțiunile sale în calitate de șofer au dus la comiterea accidentului rutier, nu rezultă din probele acumulate pe cauză, nu se racordă la probele cauzei, cercetate de judecată.

În opinia instanței de apel, contrar prevederilor art. 8, 389 Cod de procedură penală, sentința a fost bazată doar pe presupuneri, dar nu pe probe veridice, care au fost prezentate și cercetate în cadrul judecării cauzei, instanța acceptând și preluând abordările și concluziile organului de urmărire penală cu privire la vinovăția inculpatului.

Instanța de apel a menționat, că acțiunile lui Manolachi Serghei au fost calificate de către organul de urmărire penală și de către prima instanță, ca „încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate, adică infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal.

Astfel, la baza sentinței de condamnare, prima instanță a reținut următoarele probe, cercetate și în cadrul ședinței instanței de apel: declarațiile martorului Fuior Victor (f.d. 27-29, vol.II); declarațiile specialistului-medic narcolog Podobinschi Nicolae (f.d. 56, vol.II), declarațiile expertului Mîrza Alexandru (f.d. 54-55, vol.II), declarațiile succesorului legal al părții vătămate Vrabie Oleg (f.d. 30, vol.II).

În ședința instanței de apel au fost cercetate probele scrise prezente la materialele cauzei: procesul-verbal de cercetare la fața locului al accidentului rutier din 17 aprilie 2015, schema și planșa fotografică prin care s-a fixat locul accidentului, amplasarea mijloacelor de transport după comiterea accidentului (f.d. 14-30, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 58 din 04 mai 2015 (f.d. 60-62, vol.I); procesul-verbal nr. 160 din 17 martie 2015 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, potrivit căruia la Manolachi Serghei, a fost depistată o concentrație de alcool de 1,38 g/l, care corespunde stării de ebrietate alcoolică cu un grad avansat (f.d. 44-45, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 17 martie 2015, cu planșa fotografică, potrivit căruia s-a examinat camionul model „VOLVO” cu n/î xxxxx (f.d. 83-86, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 18 martie 2015, cu planșa fotografică, potrivit căruia s-a examinat automobilul de model „Opel Astra”, cu xxxxx (f.d. 90-93, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 20 mai 2015, și anume a video registratorului ridicat din autocamionul model „VOLVO”, cu xxxxx, implicat în accidentul rutier (f.d. 98-99, vol.I).

În ședința instanței de apel, la demersul părții apărării a fost dispusă reluarea cercetării judecătorești în vederea efectuării constatării tehnico-științifice pe baza înregistrării video de pe registratorul din autocamionul model „Volvo”, precum și expertizei auto-tehnice suplimentare (f.d. 189-195, vol.II).

La demersul părții acuzării a fost dispusă citarea în ședința instanței de apel a expertului Lența Gheorghe pentru audierea acestuia și înlăturarea divergențelor.

Fiind audiat în ședința instanței de apel, expertul Lența Gheorghe a declarat, că în raportul de expertiză este indicat că a avut loc tamponarea a două automobile, expresie care este corectă. În punctul 2 al raportului de expertiză nu a prezentat timpul de deplasare a automobilului Volvo, nu era important timpul de deplasare a acestuia. Metodica de expertiză tehnică auto care este aplicată la soluționarea întrebării referitoare la posibilitatea sau imposibilitatea conducătorului auto de a evita tamponarea prin frânare necesită unele date inițiale, și anume: timpul de deplasare a obstacolului din momentul declanșării obstacolului de circulație până la momentul tamponării. În cazul dat automobilul Opel a servit ca obstacol de circulație pentru automobilul Volvo. Timpul petrecut de către automobilul Opel din momentul declanșării obstacolului până la momentul tamponării este de 2,95 sec. În cazul dat nu era necesară indicarea timpului de deplasare a automobilului Volvo. La întrebarea nr. 2, automobilul Opel a creat obstacol pentru automobilul Volvo, în așa caz întrebările posibilității sau

imposibilității tehnice a conducătorului automobilului Opel își pierde sensul tehnic. La întrebarea 7 susține poziția expusă în raportul de expertiză. Dacă automobilul Volvo se deplasa cu viteza de 30 km/h, putea să evite coliziunea cu automobilul Opel. Pe înregistrarea video este bine văzut că accidentul a avut loc pe banda de deplasare a automobilului Opel Astra. Expertul se expune referitor la existența legăturii cauzale dintre acțiunile participanților în accident doar în cazul depășirii limitei de viteză. Dacă conducătorul autocamionului Volvo a văzut obstacolul, conform pct. 45.2 a RCR acesta trebuia să frâneze. Din punct de vedere tehnic, cauza accidentului este selectarea vitezei și nefrânarea automobilului Volvo. Autocamionul Volvo și-a schimbat direcția de deplasare și a ieșit pe contrasens. Pentru a răspunde la întrebarea, dacă automobilul Volvo nu schimba direcția, putea avea loc accidentul rutier, este necesară efectuarea unei alte expertize.

Analizând probele cercetate, instanța de apel a ajuns la concluzia, că există dubii rezonabile în ceea ce privește, că infracțiunea a fost comisă de inculpatul Manolachi Serghei, și că acțiunile acestuia au dus la producerea accidentului rutier.

Astfel, în opinia instanței de apel, prima instanță, contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, de asemenea prima instanță nu a ținut cont și de prevederile art. 8 alin. (3), 389 alin. (2) Cod de procedură penală.

În suportul deducerii vinovăției inculpatului, prima instanță a făcut referire la: declarațiile martorului Fuior Victor, expertului Mîrza Alexandru și probelor scrise, care cu certitudine ar fi dovedit vinovăția inculpatului Manolachi Serghei.

Totodată instanța de fond a respins ca fiind neîntemeiat demersul avocatului Bobeica Vasile privind numirea expertizei auto-tehnice pe baza înregistrărilor video de pe regulatorul ce se afla în autocamionul Volvo.

Prin urmare, instanța de apel a statuat, că concluzia instanței de fond privind constatarea vinovăției lui Manolachi Serghei în săvârșirea infracțiunii imputate, nu se racordă la probele anexate la dosarul penal în cauză, cărora nu le-a fost dată o apreciere corectă.

Astfel, prima instanță a indicat în sentință ca probă ce confirmă vinovăția inculpatului Manolachi Serghei declarațiile expertului Mîrza Alexandru, însă declarațiile acestui expert nu confirmă în mod cert vinovăția inculpatului, după cum a reținut instanța de fond. Expertul a declarat în cadrul ședinței de judecată, că nu este posibil de constatat dacă prin acțiunile recomandate conducătorului camionului model „Volvo”, a dispus sau nu de posibilitatea tehnică să evite coliziunea cu automobilul „Opel Astra”. Pentru soluționarea întrebării cu privire la posibilitatea tehnică a conducătorului camionului model „Volvo”, de a evita sau nu accidentul rutier cu automobilul model „Opel Astra” sunt necesare date suplimentare și anume: - timpul mărimii de ordinul zecimii de secundă de deplasare a automobilului model „Opel Astra” din momentul ieșirii acestuia pe

contrasens spre banda de deplasare a camionului model „Volvo”, până la momentul coleziunii; - profilul longitudinal a părții carosabilului (rampă, sau orizontal) conform direcției de deplasare a camionului model „Volvo”, gradul de încărcare a mijloacelor de transport, adică cantitatea de mărfuri sau pasageri a fiecărui.

Potrivit aceluiași declarații ale expertului, aceste date nu sunt prezente la materialele cauzei penale, și nu au fost prezentate spre expertiză.

Totodată expertul a mai explicat, că datele privind viteza de deplasare a automobilului model „Opel Astra” mai exact și obiectiv pot fi stabilite și fixate din imaginile video, fixate pe registratorul amplasat pe camionul model „Volvo”.

În baza imaginilor video este posibilă stabilirea vitezei. Cu atât mai mult, că instanța de fond, deducând vinovăția inculpatului Manolachi Serghei, nici nu a pus la baza sentinței de condamnare concluziile raportului de expertiză judiciară nr. 1225 din 03 august 2018 (f.d. 75-78, vol.I), or, concluziile făcute în raportul de expertiză la fel nu confirmă vinovăția inculpatului și faptul că acțiunile sale au avut legătură cauzală cu accidentul petrecut, expertul concluzionând, că nu este posibil de constatat, dacă prin acțiunile recomandate conducătorul autocamionului model „Volvo” cu xxxxx a dispus sau nu a dispus de posibilitatea tehnică să evite coliziunea cu automobilul model „Opel Astra” cu xxxxx.

În același context, prima instanță a reținut ca probă în confirmarea vinovăției inculpatului Manolachi Serghei procesul-verbal de examinare a obiectului din 20 mai 2015, și anume a video registratorului ridicat din autocamionul model „VOLVO”, cu xxxxx, implicat în accidentul rutier. Însă, din înregistrarea video de pe cardul de memorie introdus în videoregistrator la fel nu se deduce în mod incontestabil vina inculpatului Manolachi Serghei în comiterea accidentului rutier.

Reținând concluziile date și circumstanțele cauzei stabilite, instanța de apel a conchis, că prima instanță, contrar prevederilor art. 8 Cod de procedură penală, în cazul în care atât de către organul de urmărire penală, cât și în cadrul ședințelor judiciare, a fost imposibilă stabilirea concretă a circumstanțelor esențiale ale cauzei și a legăturii de cauzalitate dintre acțiunile inculpatului Manolachi Serghei și cauza accidentului rutier, neîntemeiat a respins demersul apărării privind numirea expertizei auto-tehnice în baza înregistrărilor video a accidentului rutier produs.

Reieșind din faptul că în cazurile infrafracțiunilor în domeniul transporturilor rapoartele de expertiză auto tehnică pot elucida circumstanțele cauzei și legătura cauzală între acțiunile participanților la trafic și accidentul survenit, din acest motiv, în scopul aflării adevărului pe caz, la cererea părții apărării, în instanța de apel a fost dispusă efectuarea constatării tehnico-științifice a înregistrării video anexate la materialele cauzei, pentru obținerea datelor obiective și necesare la efectuarea expertizei auto-tehnice.

Potrivit concluziei actului de constatare tehnico-științifică din 11 mai 2017, s-a stabilit faptul, că viteza cadrelor este de 24 pe secundă. În imagini sunt

prezente 71 de cadre (din momentul ieșirii automobilului model „Opel Astra” pe banda de deplasare a camionului „Volvo” până la momentul coliziunii). Timpul de deplasare a automobilului model „Opel Astra” din momentul ieșirii acestuia pe contrasens spre banda de deplasare a camionului „Volvo” până la momentul coliziunii este de - 2,958333333333333 sec. Timpul de deplasare a autocamionului model „Volvo” din momentul ieșirii pe contrasens, pe banda de deplasare a automobilului model „Opel Astra” până la momentul coliziunii este de 2,166666666666667 sec.

În baza concluziilor actului de constatare tehnico-științifică din 11 mai 2017 a fost dispusă efectuarea expertizei auto-tehnice suplimentare. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 836 din 19 octombrie 2017 s-a constatat următoarele:

1. La datele inițiale necesare pentru soluționarea acestei întrebări, la deplasarea autocamionului cu remorcă „Volvo” xxxxx cu viteza admisibilă pe acest sector de drum - 30 km/h, în momentul începerii deplasării automobilului „Opel Astra” pe contrasens spre banda de deplasare a autocamionului cu remorcă „Volvo” n/î xxxxx conducătorul ultimului avea posibilitate tehnică de a evita tamponarea cu automobilul „Opel Astra” prin frânare.

4. Din punct de vedere al expertului, nerespectarea limitei de viteză pe sectorul de drum dat de către conducătorul camionului „Volvo” se află în legătură cauzală cu accidentul rutier produs.

7. Din punct de vedere tehnic cauza accidentului rutier se exprimă prin selectarea necorectă a vitezei de deplasare și neaplicarea la timp a frânei de către conducătorul camionului cu remorcă „Volvo” xxxxx.

Prin urmare, concluziile raportului de expertiză menționat supra combate învinuirea adusă lui Manolachi Serghei în comiterea infracțiunii imputate, precum și concluzia primei instanțe privind condamnarea lui Manolachi Serghei în baza art. 264 alin. (4) Cod penal.

Din cele expuse în raportul de expertiză nr. 836 din 19 octombrie 2017 cu certitudine se deduce că, cauza accidentului rutier o constituie nerespectarea limitei de viteză pe sectorul de drum dat și neaplicarea la timp a frânei de către conducătorul camionului „Volvo”, care se află în legătură cauzală cu accidentul rutier produs.

Această concluzie este principalul argument ce indică asupra faptului că nu inculpatul a comis infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate, adică infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal. Causa accidentului rutier, precum și consecințele acestuia - cauzarea din imprudență a decesului unei persoane, nu se află în legătură cauzală cu acțiunile inculpatului. Nici faptul că inculpatul conducea automobilul în stare de ebrietate și că a ieșit pe contrasens pe o perioadă de timp, de asemenea nu sunt în legătură cauzală cu accidentul rutier produs, fapt confirmat prin raportul de

expertiză indicat supra, precum și prin declarațiile expertului auto-tehnic Lența Gheorghe.

Depășirea limitei vitezei legal admisibile și legătura cauzală dintre factorul dat și accidentul rutier produs se confirmă și prin declarațiile expertului auto-tehnic Lența Gheorghe, audiat în instanța de apel la demersul acuzatorului de stat, care și-a susținut concluziile date de el în raportul de expertiză auto-tehnică suplimentară.

Expertul auto-tehnic Lența Gheorghe, a confirmat că susține poziția expusă în raportul de expertiză. Dacă automobilul model „Volvo” se deplasa cu viteza de 30 km/h, putea să evite coliziunea cu automobilul model „Opel”. Pe înregistrarea video este bine văzut că accidentul a avut loc pe banda de deplasare a automobilului „Opel Astra”. Dacă conducătorul autocamionului „Volvo” a văzut obstacolul, conform pct. 45.2 a RCR acesta trebuia să frâneze. Din punct de vedere tehnic, cauza accidentului este selectarea vitezei și nefrânarea automobilului „Volvo”. Autocamionul „Volvo” și-a schimbat direcția de deplasare și a ieșit pe contrasens.

Cele indicate supra pun la îndoială rezonabilă că acțiunile inculpatului Manolachi Serghei au fost în legătură cauzală cu producerea accidentului rutier. Relevant situației date este art. 6 (2) CEDO, care obligă printre altele, că, îndeplinindu-și funcțiile sale, instanța să nu pornească de la ideea preconcepută, că persoana acuzată a comis acțiunea incriminată, obligația de a prezenta dovezi revenind procurorului și orice dubii fiind în favoarea acuzatului (*hot. Barbera, Messegue și Jabardo v. Spania, hot 06.12.1988*).

Instanța de apel a apreciat, că prima instanță prematur a respins demersul părții apărării privind numirea expertizei auto-tehnice, or, concluziile acesteia au elucidat în mod deplin circumstanțele relevante ale cauzei, excluzând în așa mod toate dubiile și incertitudinile în probarea vinovăției inculpatului.

De asemenea, instanța de apel a reținut, că la caz nu au fost aduse probe pertinente, veridice, utile, coroboratoare între ele, ce ar demonstra comiterea infracțiunii de către Manolachi Serghei, că acțiunile lui au fost în legătură cauzală cu survenirea coliziunii între autovehicule, adică cu accidentul rutier produs, precum și urmările survenite în urma acestui accident, impunându-se soluția de achitare a lui Manolachi Serghei de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat motivul invocat de către partea apărării privind achitarea inculpatului, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, precum și referitor la reîncadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 264¹ Cod penal, deoarece această infracțiune nu i-a fost incriminată inculpatului de către partea acuzării, iar potrivit art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei se face în limitele învinuirii formulate.

5. Procurorul, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia cu menținerea în vigoare a sentinței.

În argumentarea recursului, invocând de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, menționează că la adoptarea deciziei de achitare în privința lui Manolachi Serghei instanța de apel nu a dat deplină eficiență acestor prevederi, a făcut aprecieri a probelor care nu se acordă la valoarea acestora, a reținut inutilitatea unor probe, care întrunesc toate calitățile unei probe ce poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, a făcut concluzii care nu se racordă la ansamblul probatoriu acumulat pe cauză astfel, eronat, a admis apelul apărării și a dispus casarea sentinței.

Consideră, că la examinarea cauzei prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, a cercetat cauza multiaspectual, a dat aprecieri probelor prezentate prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, astfel, just a reținut starea de fapt și de drept pe cauză și corect a încadrat acțiunile inculpatului Manolachi Serghei în baza art. 264 alin. (4) Cod penal.

La stabilirea pedepsei inculpatului prima instanță s-a condus de prevederile art. 61 Cod penal, și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. art. 7, 75 Cod penal, inclusiv de circumstanțele cauzei.

În opinia acuzatorului de stat prima instanță corect a reținut în sarcina inculpatului Manolachi Serghei fapta încriminată de către acuzare susținând totodată, că cumulul de probe prezentate de către partea acuzării dovedesc pe deplin vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, și anume: raportul de autosesizare a organului de urmărire penală pe faptul comiterii accidentului rutier la 17 aprilie 2015, aproximativ ora 03:30 pe traseul M2 Chișinău-Soroca, km 81 în localitatea Negureni, r-nul Telenești cu implicarea automobilului model „Opel Astra” cu xxxxx și autocamionul model „VOLVO”, cu xxxxx (f.d. 12, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului al accidentului rutier din 17 aprilie 2015, schema și planșa fotografică prin care s-a fixat locul accidentului, amplasarea mijloacelor de transport după comiterea accidentului (f.d. 14-30, vol.I); explicația lui Manolachi Serghei, care a declarat, că nu a reușit să frâneze, deoarece impactul a avut loc repede. Starea tehnică a automobilului era bună și îl conducea cu 50 km/h (f.d. 33-34, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 58 din 04 mai 2015 (f.d. 60-62, vol.I); procesul-verbal nr. 160 din 17 martie 2015, al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, potrivit căruia la Manolachi Serghei, a fost depistată o concentrație de alcool de 1,38 g/l care corespunde stării de ebrietate alcoolică cu un grad avansat (f.d. 44-45, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 17 martie 2015 cu planșa fotografică, potrivit căruia s-a examinat camionul model „VOLVO” cu xxxxx (f.d. 83-89, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 18 martie 2015, cu planșa fotografică, potrivit căruia s-a examinat automobilul model „Opel Astra”, cu xxxxx (f.d. 90-95, vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectului, din 20 mai 2015 și anume a video registratorului ridicat din autocamionul model „VOLVO”, cu xxxxx, implicat în accidentul rutier (f.d. 14-30, vol.I).

De asemenea procurorul indică declarațiile martorului Fuior Victor (f.d. 27-29, vol.II); declarațiile expertului judiciar Mîrza Alexandr (f.d. 27-29, vol.II); declarațiile expertului narcolog Podobinschi Nicolae (f.d. 56, vol.II) inclusiv, și prin proba apărării - actul de constatare tehnico-științifică din 11 mai 2017 (f.d. 135-171, vol.II).

Partea acuzării consideră, că instanța de apel eronat a reținut ca fiind pertinente și utile doar probele apărării, și anume, raportul de expertiză nr. 836 din 19 octombrie 2017 și declarațiile expertului auto-tehnic Lența Gheorghe, dar nu și actul de constatare tehnico-științifică din 11 mai 2017 prin care cert, s-a constatat, că timpul de deplasare a automobilului model „Opel Astra” din momentul ieșirii acestuia pe contrasens spre banda de deplasare a camionului „Volvo” până la momentul coliziunii era cu mult mai mare în comparație cu timpul de deplasare a autocamionului model „Volvo” din momentul ieșirii pe contrasens, pe banda de deplasare a automobilului model „Opel Astra”.

Susține procurorul, că instanța de apel a omis a se expune asupra temeiului în baza căruia a admis probele apărării și a respins probele acuzării, or acuzatorul de stat în cadrul dezbaterilor judiciare a solicitat, de a da o apreciere critică raportului de expertiză menționat supra, deoarece potrivit alin. (2) art. 12 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expertiza judiciară nu soluționează probleme privind legalitatea sau ilegalitatea faptelor săvârșite de persoanele fizice sau juridice, însă instanța a omis a se expune asupra acestei invocări.

Astfel, partea acuzării relevă, că probele aduse în confirmarea învinuirii cu certitudine dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea lui, aceasta fiind doar o metodă de a denatura stabilirea adevărului și de a se eschiva de la răspunderea penală.

Instanța de apel nu a audiat inculpatul în raport cu faptele incriminate, dar s-a limitat cu luarea de cuvânt.

În acest sens este relevantă jurisprudența CEDO conform căreia, în cazul în care instanța de control reanalizează o cauză în fapt și în drept și studiază în ansamblu problema vinovăției sau nevinovăției, procedura nu are un caracter echitabil în lipsa aprecierii directe a declarației persoanei acuzate care susține că nu a comis actele calificate ca infracțiuni.

Neargumentată în opinia acuzării este și poziția instanței de apel, privind imposibilitatea acesteia de a recalifica acțiunile inculpatului de la prevederile art. 264 alin. (4) Cod penal la art. 264¹ Cod penal, deoarece judecarea cauzei se face în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Or, art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală, nu limitează în mod absolut dreptul instanței de a interveni în situația de fapt și de drept și a o modifica în momentul în care pronunță sentința.

Reieșind din cele expuse, consideră procurorul, că instanța de apel nu a clarificat obiectiv circumstanțele cazului și astfel, eronat a ajuns la concluzia

privind achitarea inculpatului Manolachi Serghei, de sub învinuirea adusă, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

6. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat de către procuror, acesta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În esență, argumentele părții acuzării se axează pe ideea, că instanța de apel contrar materialului probator prezentat la dosar și sentinței de condamnare pronunțate de prima instanță, a dispus achitarea lui Manolachi Serghei de sub învinuirea înaintată, fără a desfășura pe larg concluzia adoptată, în raport de fiecare probă prezentată în sprijinul învinuirii.

Cu referire la temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit menționează că hotărârile pronunțate de către instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Colegiul penal lărgit concretizează că, instanța de apel fără a se expune asupra tuturor probelor, nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

În acest context se menționează că, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia achitării inculpatului de sub învinuirea înaintată, ea urma să dezvăluie această concluzie expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, dar nu să înfăptuiască o apreciere formală a circumstanțelor cauzei penale.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

În acest sens, reieșind din conținutul deciziei atacate, instanța de recurs remarcă că în vederea susținerii nevinovăției inculpatului, instanța de apel a reținut ca fiind concludente și utile doar concluziile raportului de expertiză nr. 836 din 19 octombrie 2017 și declarațiile expertului auto-tehnic Lența Gheorghe, care în opinia acesteia, combat învinuirea adusă lui Manolachi Serghei în săvârșirea infracțiunii imputate, precum și concluzia primei instanțe privind condamnarea inculpatului în baza art. 264 alin. (4) Cod penal.

În contextul dat, instanța de apel a subliniat, că cauza accidentului rutier o constituie nerespectarea limitei de viteză pe sectorul de drum dat și neaplicarea la timp a frânei de către conducătorul camionului „Volvo”, care se află în legătură cauzală cu accidentul rutier produs.

De asemenea instanța de apel a remarcat, că în speță cauza accidentului rutier precum și consecințele acestuia – cauzarea din imprudență a decesului unei persoane, nu se află în legătură cauzală cu acțiunile inculpatului. La fel, nici faptul că inculpatul conducea automobilul în stare de ebrietate și că a ieșit pe contrasens pe o perioadă de timp, de asemenea nu sunt în legătură cauzală cu accidentul rutier produs.

Generalizând însă criteriile importante pentru soluționarea cauzei, Colegiul penal lărgit deduce, că concluzia instanței de apel cu privire la achitarea inculpatului Manolachi Serghei de sub învinuirea înaintată, este pripită și contravine materialelor cauzei.

În acest context, instanța de recurs, menționând prevederile art. art. 100

alin. (4), 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de activitate depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acesteia.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează aceasta.

Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Analiza probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Termenul „convingere intimă” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta.

Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe.

Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența și utilitatea acestora.

Contrar celor menționate, se atestă că instanța de apel nu a apreciat pe deplin probele prezentate de către părți într-un proces contradictoriu din punct de vedere al coroborării lor, în special nu a ținut cont de:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului al accidentului rutier din 17 aprilie 2015, schema și planșa fotografică prin care s-a fixat locul accidentului, amplasarea mijloacelor de transport după comiterea accidentului (f.d. 14-30, vol.I) din care se disting numai urme de frânare a autocamionului, precum și faptul că automobilul inculpatului de asemenea se afla pe contrasens;

- explicația lui Manolachi Serghei, care a declarat, că nu a reușit să frâneze, deoarece impactul a avut loc repede. Starea tehnică a automobilului era bună și îl conducea cu 50 km/h (f.d. 33-34, vol.I);

- declarațiile expertului judiciar Mîrza Alexandr, potrivit cărora nu a fost posibil de stabilit viteza de deplasare a automobilului model „Opel Astra”, deoarece la fața locului *nu au fost depistate și fixate urme de frânare sau de derapare lăsate de acesta atît pînă la accident cît și după* (f.d. 27-29, vol.II);

- procesul-verbal nr. 160 din 17 martie 2015, al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, potrivit căruia la Manolachi Serghei, a fost depistată o concentrație de alcool de 1,38 g/l care corespunde stării de ebrietate alcoolică cu un grad avansat (f.d. 44-45, vol.I);

- declarațiile expertului narcolog Podobinschi Nicolae, potrivit cărora cantitatea de alcool de 1,38 % în sânge, stabilită în sângele inculpatului, *acționează negativ asupra memoriei, văzului, poate duce la somnolență*. Persoana aflându-se în asemenea stare de ebrietate poate să vadă obiectele duble sau neclare (f.d. 56, vol.II);

- procesul-verbal de examinare a obiectului, din 20 mai 2015 și anume a video registratorului ridicat din autocamionul model „VOLVO”, cu xxxxx, implicat în accidentul rutier. În urma examinării s-a stabilit că în interiorul videoregistratorului se află un flash-kard, de culoare albastră, cu capacitatea de 32 GB. Pe flash kard se află informația video cu deplasarea autocamionului pe traseu, inclusiv și momentul producerii accidentului rutier. Pe flash-kard se află o mapă cu denumirea DCIM. În mapă, se află încă alte 7 mape cu nr. nr. 10041003; 10141004; 10241005; 10341006; 15941216; 20120102; 24320204. În mapa sub nr. 24320204, se află mai multe înregistrări video ale deplasării autocamionului de model Volvo pe traseu. Ultima înregistrare video, sub nr. 15200260, are o înscrisoare de timp de 19 secunde. În înregistrarea video se observă deplasarea autocamionului de model Volvo, pe partea dreaptă a carosabilului. În întâmpinarea autocamionului, adică în sens opus deplasării acestuia, se deplasează un alt mijloc de transport, farurile acestuia fiind conectate la fază lungă. La secunda cu numărul 8 se observă cum mijlocul de transport de model Opel Astra implicat în accidentul rutier, care se deplasează din sens opus autocamionului, brusc intră pe banda de deplasare de sens opus, în direcția autocamionului de model Volvo. La secunda 10 se observă cum autocamionul de model Volvo, a încercat să evite tamponarea cu celălalt mijloc de transport, trecând pe banda opusă de deplasare. Tot la secunda cu numărul 10, automobil Opel Astra, efectuează brusc manevra de intrare pe banda lui regulamentară de deplasare, și în acel moment are loc tamponarea dintre autocamionul de model Volvo și automobilul de model Opel Astra. (f.d. 14-30, vol.I);

- actul de constatare tehnico-științifică din 11 mai 2017, prin care s-a constatat, că timpul de deplasare a automobilului model „Opel Astra” din momentul ieșirii acestuia pe contrasens spre banda de deplasare a camionului

Volvo până la momentul coliziunii este de – 2,958333333333333 sec, iar timpul de deplasare a autocamionului model „Volvo” din momentul ieșirii pe contrasens, pe banda de deplasare a automobilului model „Opel Astra” până la momentul coliziunii este de 2,166666666666667 sec. (f.d. 135-171, vol.II).

Generalizând aspectele descrise, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor probelor administrate la dosar, unele din ele rămânând fără analiză și apreciere, fapt ce nu poate fi acceptat de către instanța de recurs, deoarece afectează situația faptică în speța dată.

De asemenea Colegiul penal lărgit constată, că a fost lăsat fără careva apreciere acel fapt, că acțiunile întreprinse de către conducătorul autocamionului au constituit o urmare a acțiunilor inculpatului, care conducea automobilul în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, stare, care presupune potrivit raportului de expertiză lipsa unei viziuni optice clare asupra circumstanțelor de fapt, și, respectiv, a unei reacții adecvate la aceste circumstanțe, creând astfel situația periculoasă, care și a dus la producerea accidentului.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze, că instanța de apel, achitându-l pe inculpat, nu l-a audiat, declarațiile acestuia nefiind consemnate într-un proces-verbal separat și contrasemnat de către acesta.

Totodată, instanța de apel în ședința de judecată a admis demersul apărării și a dispus înfăptuirea unei expertize auto-tehnice suplimentare, iar ulterior în textul deciziei, achitându-l pe inculpat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către acesta, constată, de fapt, vinovăția unui martor de producerea accidentului rutier, indicând că acțiunile acestuia sunt în legătură cauzală directă cu producerea accidentului.

Inadmisibilitatea unor asemenea concluzii ale instanței de apel este condiționată de încălcarea în această situație a drepturilor conducătorului autocamionului, care a fost lipsit de posibilitatea de a se apăra.

Așadar, instanța de apel, rejudecând cauza urmează minuțios să examineze aspectele evidențiate de instanța de recurs, să cerceteze aspectul probatoriu cu privire la vinovăția sau nevinovăția inculpatului Manolachi Serghei prin prisma probatoriului evidențiat cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și în recursul procurorului, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, precum să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze versiunea procurorului privind prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate, să dea răspuns la obiecțiile acestuia cu referire la faptul dacă expertiza judiciară soluționează sau nu problemele privind legalitatea sau ilegalitatea faptelor săvârșite de persoanele fizice, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii.

De asemenea instanța de apel, urmează să audieze inculpatul în raport cu faptele incriminate, respectând jurisprudența CEDO conform căreia, în cazul în care instanța de control reanalizează o cauză în fapt și în drept și studiază în ansamblu problema vinovăției sau nevinovăției, procedura nu are un caracter echitabil în lipsa aprecierii directe a declarației persoanei acuzate care susține că nu a comis actele calificate ca infracțiuni.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*” ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Lisnic Elena, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Manolachi Serghei** **xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la **15 martie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor